

สาขาบุคคล องค์กร และสถาบันที่เกี่ยวกับการศึกษา

มูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษ ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

The Foundation for Special Education Under The Royal Patronage of H.R.H. Princess Maha Chakri Sirindhorn.

“งานช่วยผู้พิการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะว่าผู้พิการไม่ได้เป็นผู้อยากจะพิการ และอยากช่วยตัวเอง ถ้าเราไม่ช่วยเขาให้สามารถที่จะปฏิบัติงานอะไรเพื่อชีวิต และมีเศรษฐกิจของครอบครัว จะทำให้เกิดสิ่งที่หนักในครอบครัว หนักแก่ส่วนรวม ฉะนั้นนโยบายที่จะทำก็คือ ช่วยเขาให้ช่วยตัวเองได้เพื่อจะ让他สามารถเป็นประโยชน์ต่อสังคม” พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณรับมูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษไว้ในพระราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2547 ซึ่งนับเป็นสิริมงคลสูงสุดแก่ คณะกรรมการและมูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษ ตลอดจนครู นักเรียน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กพิเศษจำนวนมาก

มูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2527 โดย ดร.อรอนงค์ เย็นอุทก อดีตอาจารย์วิทยาลัยครูสวนดุสิต (ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต) และคณะครู ผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลลอออุทิศ ร่วมกันจัดตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษ โดยมีรายชื่อประธานมูลนิธิดังต่อไปนี้

- 1) คุณหญิงเบญจมา เสงี่ยมะลิ (2527 - 2531)
- 2) คุณหญิงเอื้อปราณี เจียรนวนนท์ (2532 - 2536)
- 3) คุณสมชาย จุละจาริตต์ (2536 - 2542)

4) ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงชนิกา ตูจินดา (2542 - 2551)

5) ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม (2551 - ปัจจุบัน)

เด็กที่มีความต้องการพิเศษคือใคร ?

เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา ประสาทสัมผัส หรือมีข้อจำกัดในการพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคม และการเรียนรู้จนไม่สามารถพัฒนาศักยภาพในการเรียนจากหลักสูตรปกติในโรงเรียนทั่วไปได้ เด็กกลุ่มนี้ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เด็กที่มีร่างกายและสมองพิการ เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรม สังคม และอารมณ์ เด็กออทิสติก เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กตาบอดหรือสายตาเลือนราง เด็กพิการซ้ำซ้อนเช่น มีทั้งตาบอดหูหนวก แขนขาพิการ

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิเพื่อการศึกษาพิเศษฯ

1. เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับบริการตรงกับความต้องการและความจำเป็นที่เหมาะสม
2. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
3. เพื่อพัฒนาความสามารถและองค์ความรู้แก่ครู และผู้ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. เพื่อส่งเสริมการวิจัยทางการศึกษาพิเศษ	2.4 บริการข้อมูลและให้คำแนะนำปรึกษา
5. เพื่อเสริมขวัญและกำลังใจแก่ครู และผู้ปกครองที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ	ในเรื่องต่อไปนี้
6. เพื่อร่วมกับหน่วยงาน องค์การกุศลอื่น เพื่อสาธารณประโยชน์	2.4.1 การช่วยเหลือในระยะแรกเริ่ม
7. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด	2.4.2 การแนะนำโรงเรียน หรือการรับบริการทางการศึกษา
	2.4.3 การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการศึกษา
	2.4.4 ประสานงานหรือส่งต่อด้านการศึกษา

กิจกรรมและการให้บริการของมูลนิธิเพื่อการศึกษาศึกษาพิเศษ ฯ

1. กองทุน
  - 1.1 ให้ทุนการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
  - 1.2 ให้อุปกรณ์ทางการศึกษาพิเศษ
  - 1.3 ให้ทุนสนับสนุนหรือจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่จำเป็นแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ
  - 1.4 ให้อาหารกลางวันแก่ผู้ปฏิบัติงานดีเด่นทางการศึกษาพิเศษ
2. การพัฒนาและเผยแพร่ความรู้
  - 2.1 จัดประชุม สัมมนาวิชาการ ตามวาระที่เหมาะสม
  - 2.2 จัดอบรมพิเศษแก่ผู้ปกครองเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนวิธีการช่วยเหลือ เลี้ยงดู พัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท
  - 2.3 จัดโครงการเสริมทักษะด้านวิชาการแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ

กิจกรรมของมูลนิธิเพื่อการศึกษาศึกษาพิเศษในพระราชบัญญัติสมเด็จพะเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี (2541 -2551)

มูลนิธิเพื่อการศึกษาศึกษาพิเศษ ฯ ได้ทำการช่วยเหลือการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งหูหนวก ตาบอด ปัญญาอ่อน แขนขาพิการ ออทิสติก หรือความพิการผสมหลายอย่าง ได้ทำการช่วยเหลือโรงเรียน ครู และเด็กทั่วประเทศ ได้เดินทางเยี่ยมเยียนโรงเรียนต่าง ๆ สนับสนุนเท่าที่จะทำได้ เช่น ห้องสมุด ถนน สนามเด็กเล่น อุปกรณ์การเรียนดนตรี และอื่น ๆ มีกิจกรรมสัญจรสำหรับเด็กพิเศษทั้งการให้ความรู้รวมทั้งการปฏิบัติแก่ผู้ปกครองและครูเพื่อนำเด็กมาพบแพทย์ ตั้งแต่อายุน้อยเพื่อกระตุ้นพัฒนาการ มีแพทย์หลายสาขา ร่วมในกิจกรรมนี้ รวมทั้งการพยายามป้องกันสาเหตุความพิการ และการส่งต่อเด็กที่ต้องการรักษาความพิการ ศาสตราจารย์คลินิกเกียรติคุณ แพทย์หญิงสุนันทา พลภัฏพี และคณะ

ได้สรรหาครูดีเด่นทุ่มเทเพื่อเด็กทั่วประเทศทุก ๆ ปี ในสาขาต่าง ๆ เพื่อเข้าเฝ้าสมเด็จพระเทพรัตนราช
เป็นเวลา 11 ปี เพื่อเป็นการเสริมขวัญและกำลังใจ สุธา ฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานเข็มและ
แก่ครูการศึกษาพิเศษทั่วประเทศ ได้เยี่ยมเยียนให้ เกียรติบัตรเพื่อให้กำลังใจในการทำงาน ณ ศาลา
ข้อแนะนำความช่วยเหลือโรงเรียน และสรรหาครู ดุสิตาลัย

ครูดีเด่นที่มีผลงานทุ่มเทเพื่อเด็กในสาขาการศึกษาพิเศษและได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ มีดังนี้
รุ่นที่ 1 พ.ศ. 2541

- นายเจริญ แจ่มใส	โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ
- นางกัญญา แจวจันทิก	โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร
- นางชนิดชนก เศวตเศรณี	โรงเรียนพญาไท
- นางสาวสุภาภรณ์ สุขศรี	โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ
- นายองอาจ แก้วจา	โรงเรียนกาวิลละอนุกุล
- นางสมสมัย เหมือนเผ่าพงษ์	โรงเรียนพญาไท
- นางสมหมาย สุขสุวรรณ	มูลนิธิช่วยคนปัญญาอ่อนแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชินูปถัมภ์

รุ่นที่ 2 พ.ศ. 2542

- นางสาวสะอาด ชนชนะชัย	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น
- นางอาภรณ์ พงศ์พิพัฒน์ชัย	โรงเรียนพญาไท
- นางพิศมัย สุขเกิด	ศูนย์ฝึกเด็กปัญญาอ่อนประจำคารปัญญา

รุ่นที่ 3 พ.ศ.2543

- นางกัญญา อินทร์บำรุง	โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร
- นายณรงค์ ชาวเพชร	โรงเรียนชุมพรปัญญาอนุกุล
- นางสาวปราณี สุดเสียงสังข์	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์
- นางสุจิตรา ดิกวัดมนานนท์	โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ
- นางสมบุญ อาศิรพจน์	โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์

- นางอุรุดา สุคมี โรงเรียนศรีสังวาลย์
- นางภูวดี เค้าฝาย โรงเรียนพญาไท

รุ่นที่ 4 พ.ศ. 2544

- นายชูศักดิ์ ชูมาลัยวงศ์ โรงเรียนศึกษาพิเศษพิจิตร
- นายอำนาจ ชนชนะชัย โรงเรียนศึกษาพิเศษอุดรธานี
- นางรัตนา เขียวขำ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดตาก
- นางปรีดา ทิมทอง โรงเรียนกาวิละอนุกุล
- นางอัญชลิกา ตนานนท์ โรงเรียนสอนคนตาบอดกรุงเทพ

รุ่นที่ 5 พ.ศ. 2545

- นายมานิตย์ คำงาม โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น
- นายชินกร คำภูธร โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น
- นายพฤษส์ แลสันกลาง โรงเรียนกาวิละอนุกุล

รุ่นที่ 6 พ.ศ. 2546

- นายพะโยม ชินวงศ์ โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม
- นางสมพร หวานเสวีจ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 9
- นางสาววัลย์ ทีบุญมา โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
- นางสาวฉวีวัลย์ สมบัตินันท์ โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร
- นางสุคนธ์ ฝาสุก โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี

รุ่นที่ 7 พ.ศ. 2547

- นางอุรุดา สุคมี โรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น
- นางสลับ อินทนนท์ โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร
- นางสาวบัวเรียน แก้วนิสสัย โรงเรียนเทศบาลสวนสนุก
- นางชวนชม บุญศิริ โรงเรียนศรีสังวาลย์เชียงใหม่

รุ่นที่ 8 พ.ศ. 2548

- นายวิรัช กล้าหาญ	โรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล
- นายศักดิ์ดา เรืองเดช	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์
- นางสาวมัศยา จัยสม	โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร
- นางสาวญาดา ชินะโชติ	โรงเรียนเศรษฐเสถียร ในพระราชูปถัมภ์
- นางสาวรัตนภรณ์ รัตนสมบูรณ์	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้
- นางสาวภารดี อภิรมย์ดี	โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์
- นางสาววันทนีย์ เรียงโรสวัสถ์	โรงเรียนกาวิละอนุกุล
- นางกัญญาภัคร์ หาสือ	โรงเรียนบ้านควรง

รุ่นที่ 9 พ.ศ. 2549

- นายชนะ โนนทรวงษ์	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดสุรินทร์
- นางสาวกรรณิการ์ บุญประเสริฐ	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดอุดรธานี
- นายสนอง เกลาคณ	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- นายสมศักดิ์ สิงห์ปัญญา	โรงเรียนศรีสังวาลย์ขอนแก่น
- นางสุภัคร ภูจวิต	โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล
- นางสิริชานันท์ บวรปิยาวัฒน์	โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม
- นางวรฤทัย นุริตมนต์	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รุ่นที่ 10 พ.ศ. 2550

- นายอุทัย เพชรอยู่	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร
- นายสุทัศน์ ใจคำป็น	โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์จิตต์อารี
	ในพระอุปถัมภ์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- นางสาวนิภา แก้วประคอง	โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
- นางสาวสุรีมาตย์ สุวรรณศรี	โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคใต้
	จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- นางสาวประกาย บำเรอ
- นางเฉลิมศรี รังแก้ว

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

รุ่นที่ 11 พ.ศ. 2551

- นายสุรสิทธิ์ สราวิช
- นายเสถียร จอดนอก
- นางพวงทอง ศรีวิไลย
- นางสุรัญจิต วรรณนวล
- นางสาวสมร เพชรอยู่
- นางทองชัชฌ์ ชนชนะชัย
- นางวรารภรณ์ ดีจรัส
- นางศิริพร ต้นทโสภาส
- นางวิไล พรหมขัติแก้ว

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชัยภูมิ

โรงเรียนศรีสังวาลย์จังหวัดเชียงใหม่

ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดลำปาง

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดมุกดาหาร

โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดขอนแก่น

โรงเรียนกาฬสินธุ์ปัญญานุกูล

โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ

ในพระบรมราชานุอุปถัมภ์

โรงเรียนเม็ງรายมหาวิทยาลัยราชภัฏ

หลังจากดำเนินงานมานาน 11 ปีแล้ว ประธานและกรรมการมูลนิธิฯ ได้เงิน 8 ล้านบาท

และได้มอบให้ ศาสตราจารย์ศรียา นิยมธรรม อาจารย์อาวุโสของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นประธานดำเนินการต่อไป ซึ่งได้ทำงานอย่างแข็งขันในการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครอง เด็กพิเศษ รวมทั้งการให้การศึกษแก่นิสิตนักศึกษา ในสาขาวิชานี้

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 ถึงปัจจุบันมูลนิธิเพื่อการศึกษาศิลปะได้ดำเนินงานตามวัตถุประสงค์เดิม แต่มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการดำเนินงานตามยุคที่เปลี่ยนไป อย่างไรก็ตามกิจกรรมของมูลนิธิเพื่อการศึกษาศิลปะก็ยังมีเป้าหมายในการสนับสนุนการ

พัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยผ่านการจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้ทุนการศึกษา แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การให้ทุนสนับสนุน ครูการศึกษาพิเศษเพื่อเข้าอบรมสัมมนาหรือการประชุมวิชาการ การให้รางวัลผลงานวิจัยทางการศึกษาศิลปะดีเด่น การให้รางวัลแก่ผู้คิดประดิษฐ์ นวัตกรรมหรือสื่อการสอนดีเด่น การให้บริการ ข้อมูลและการให้คำปรึกษาโดยการเผยแพร่ความรู้ทางเว็บไซต์และเอกสารเผยแพร่อื่น ๆ

สำหรับแผนงานในปี พ.ศ. 2557 - 2558 มูลนิธิฯ ได้จัดทำโครงการเทิดพระเกียรติสมเด็จพระ

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีในวโรกาส
ที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ โดยจัดทำ
โครงการต่าง ๆ 3 โครงการ คือ

1. การร่วมสนับสนุนโครงการสารานุกรมศึกษา
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำสารา
นุกรมศึกษาศาสตร์ฉบับพิเศษ

2. โครงการเชิดชูเกียรติพ่อแม่ดีเด่นในการดูแล
ลูกที่มีความต้องการพิเศษ

3. โครงการคัดกรองเพื่อค้นหาความต้องการ
พิเศษ การศึกษาของเด็กวัยเรียนโดยมีหน่วยงาน
ที่ร่วมทำกิจกรรมนี้คือ สถาบันวิจัยและพัฒนาการ
ศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏภูเก็ต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต และศูนย์พัฒนาเด็ก
แสงเหนือ โครงการนี้จัดบริการประเมินเด็กโดย
ไม่คิดมูลค่า ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2557 ถึงวัน
ที่ 15 มีนาคม 2558

การดำเนินงานของมูลนิธิฯ ในการบริการ
วิชาการด้านการศึกษาพิเศษจัดทำสม่ำเสมอ ทั้ง
การสนับสนุนการพัฒนาความรู้และการทำวิจัย
แก่ครู อาจารย์ และการให้คำปรึกษาแก่พ่อแม่ใน
การดูแลลูกที่มีความต้องการพิเศษ ทั้งโดยทางตรง
คือการจัดหรือสนับสนุนการจัดประชุม สัมมนา
และทางอ้อม คือการเผยแพร่ความรู้ทางเว็บไซต์
ผู้สนใจสามารถไปค้นคว้าได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ชนิกา ตูจันดา

ศรียา นิยมธรรม